

مرجع حقوقی

حل و فصل اختلافات

نفت و گاز

www.ketab.ir

مریم بلندی بزرگی

کوشانه: بلندی برزکی، مریم، ۱۳۶۲-

هتیان و نامیده آور: امکان سنجی تأسیس مرجع
حقوقی حل و فصل اختلافات نفت و گاز / مریم

بلندی برزکی.

مشخصات نشر: اصفهان: حیات جدید، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۴۸ ص

شابک: ۷۰۰۰۰۰ ریال؛ ۳-۸۴-۶۵۵۵-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه ۲۲۲-۲۳۵

موضوع: قراردادهای نفت و گاز

Oil and gas leases

قراردادهای نفت و گاز -- ایران

Oil and gas leases—Iran

داوری بین المللی تجاری - دعاوی

International commercial arbitration - Cases

حل مسالمت آمیز اختلاف های بین المللی

Pacific settlement of international disputes

رده بندی کنگره: K3915

رده بندی دیویی: ۳۴۳/۰۷۷۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۵۶۳۳۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

نشر حیات طیبہ

امکان سنجی تأسیس

مرجع حقوقی حل و فصل اختلافات نفت و گاز

مؤلف: مریم بلندی برزکی

ناشر: حیات طیبہ

ویراستار: مختار رنجکش

نوبت و تاریخ چاپ: اول / ۱۴۰۰

چاپ و صحافی: فاطر

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۵۵-۸۴-۳

توزیع:

اصفهان: انتشارات حیات طیبہ / کدپستی: ۸۱۹۹۸-۶۴۵۰۸

تلفن: ۰۳۱۳۱۳۲۱۲۵۷

۰۹۱۳۳۰۴۵۵۳۰

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
-------	----

فصل اول: کلیات

۱-۱. شرح و بیان مسأله	۱۷
۲-۱. پیشینه و تاریخچه موضوع	۲۵
۱-۲-۱. مطالعات داخلی	۲۵
۲-۲-۱. مطالعات خارجی	۳۱
۳-۱. اهمیت و ارزش پژوهش	۳۳
۴-۱. اهداف پژوهش	۳۴
۱-۴-۱. هدف اصلی	۳۴
۲-۴-۱. اهداف فرعی	۳۴
۵-۱. سوال های پژوهش	۳۴
۶-۱. فرضیه ها	۳۵
۷-۱. روش پژوهش	۳۶

۸-۱.	کاربرد نتایج پژوهش.....	۳۶
۹-۱.	تعریف اصطلاحات.....	۳۷
۹-۱-۱.	نفت.....	۳۷
۹-۱-۲.	گاز طبیعی.....	۳۷
۹-۱-۳.	منابع نفتی.....	۳۷
۹-۱-۴.	عملیات بالادستی نفت.....	۳۷
۹-۱-۵.	عملیات پایین دستی نفت.....	۳۸
۹-۱-۶.	تولید صیانت شده از منابع نفت.....	۳۸
۹-۱-۷.	فرآورده‌های نفتی.....	۳۸
۹-۱-۸.	انتقال نفت.....	۳۸
۹-۱-۹.	تجارت نفت، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمیایی.....	۳۹
۹-۱-۱۰.	قرارداد نفتی.....	۳۹
۹-۱-۱۱.	امور حاکمیتی صنعت نفت.....	۳۹
۹-۱-۱۲.	اصل ملل کامله الوداد.....	۳۹
۹-۱-۱۳.	اصل رفتار ملی.....	۳۹
۹-۱-۱۴.	اصل عدم تبعیض.....	۴۰
۹-۱-۱۵.	گات.....	۴۰
۹-۱-۱۶.	ایکسید.....	۴۰
۹-۱-۱۷.	سازمان تجارت جهانی.....	۴۰
۹-۱-۱۸.	دیوان بین‌المللی دادگستری.....	۴۰
۹-۱-۱۹.	دیوان داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی.....	۴۱
۱۰-۱.	ویژگی‌های قراردادهای نفت و گاز و اختلافات ناشی از آن.....	۴۱
۱۰-۱-۱.	طولانی بودن دوره عمر پروژه نفت و گاز.....	۴۲
۱۰-۱-۲.	ساختار هزینه‌ای پروژه‌های اکتشاف و توسعه نفت و گاز.....	۴۳

۳-۱۰-۱. ریسک زمین‌شناسی	۴۴
۴-۱۰-۱. نوسان و تغییر مکرر قیمت	۴۵
۵-۱۰-۱. ریسک سیاسی کشورهای میزبان	۴۵

فصل دوم: روش‌های حل‌وفصل اختلافات بین‌المللی نفت و گاز

۱-۲. مقدمه	۴۷
۲-۲. انواع شیوه‌های حل‌وفصل اختلافات نفت و گاز	۴۸
۱-۲-۲. پیشگیری از وقوع اختلافات از طریق ذکر برخی بندها در ضمن قرارداد	۴۸
۱-۲-۲-۱. شرط کامل کردن موارد توافق نشده	۴۹
۲-۲-۲-۲. شرط امکان تغییر چارچوب کار	۵۱
۳-۲-۲-۲. شرط امکان افزایش و تعدیل قیمت	۵۱
۱-۳-۲-۲-۲. امکان افزایش دوره‌ای قیمت	۵۳
۲-۳-۲-۲-۲. افزایش خودکار قیمت	۵۳
۳-۳-۲-۲-۲. شرط پیشنهاد واقعی و صادقانه	۵۳
۴-۳-۲-۲-۲. شرط مذاکره مجدد	۵۳
۵-۳-۲-۲-۲. شرط کامله الوداد	۵۴
۴-۲-۲-۲. شرط ثبات قرارداد	۵۵
۲-۲-۲. روش‌های جایگزین حل‌وفصل اختلافات نفت و گاز	۵۶
۱-۲-۲-۲. روش‌های غیرحقوقی حل‌وفصل اختلافات نفت و گاز	۵۸
۱-۲-۲-۲-۱. مذاکره	۵۸
۲-۲-۲-۲-۲. میانجی‌گری	۶۰
۳-۲-۲-۲-۲. سازش	۶۴
۴-۲-۲-۲-۲. مساعی حمیله	۶۶
۲-۲-۲-۲. روش‌های شبه حقوقی	۶۷

۶۷	 کارشناسی ۱-۲-۲-۲-۲
۷۲	 هیأت بررسی و حل اختلاف ۲-۲-۲-۲-۲
۷۳	 کمیته مشترک حل اختلاف ۳-۲-۲-۲-۲
۷۸	 هیأت‌های حل اختلاف فدراسیون بین‌المللی مهندسان مشاور (فیدیک) ۴-۲-۲-۲-۲
۸۷	 روش‌های حقوقی حل‌وفصل اختلافات نفت و گاز ۳-۲-۲
۸۷	 داوری ۱-۳-۲-۲
۹۷	 شرط داوری قراردادهای امتیازی سه گانه لیبی ۱-۱-۳-۲-۲
۹۸	 شرط داوری قرارداد ۱۹۳۳ ۲-۱-۳-۲-۲
۹۹	 شرط داوری قرارداد شرکت ملی نفت ایران و شرکت الفبا آکیتی ۳-۱-۳-۲-۲
۱۰۱	 شرط داوری در قراردادهای با پان امریکن و سافایر (۱۹۵۸) ۴-۱-۳-۲-۲
۱۰۳	 وضعیت شروط داوری در قراردادهای نفت و گاز، پس از انقلاب اسلامی ۵-۱-۳-۲-۲
۱۰۹	 رسیدگی قضایی ۲-۳-۲-۲

فصل سوم: بررسی نهادهای حل‌وفصل اختلافات غیردولتی تجارت بین‌الملل

۱۱۵	 بررسی اتاق بازرگانی بین‌المللی ۱-۳
۱۱۷	 تأثیر اتاق بازرگانی بین‌المللی در داوری تجاری بین‌المللی ۱-۱-۳
۱۱۸	 ساختار داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی ۲-۱-۳
۱۱۸	 قواعد داوری اتاق ۱-۲-۱-۳
۱۱۸	 سازمان داوری اتاق ۲-۲-۱-۳
۱۲۰	 خصوصیات داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی ۳-۱-۳
۱۲۰	 جهانی بودن ۱-۳-۱-۳
۱۲۰	 بی‌طرفی و تساوی ۲-۳-۱-۳
۱۲۱	 قطعیت و لازم‌الاجرا بودن آرای داوری ۳-۳-۱-۳
۱۲۱	 غیردولتی بودن ۴-۳-۱-۳

۱۲۲	۴-۱-۳. فرآیند داوری در نظام داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی
۱۲۸	۵-۱-۳. نقش دیوان داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی
۱۳۱	۲-۳. بررسی مرکز بین‌المللی حل‌وفصل اختلافات مربوط به سرمایه‌گذاری (ایکسید)
۱۳۵	۱-۲-۳. فرآیند حل‌وفصل اختلافات تجاری بین‌الملل در ایکسید
۱۳۵	۱-۲-۳. شورای اداری ایکسید
۱۳۵	۲-۱-۳. دبیرخانه ایکسید
۱۳۶	۳-۱-۳. دیوان‌های داوری و سازش
۱۳۶	۲-۲-۳. نظام حل‌وفصل اختلافات در ایکسید
۱۳۷	۱-۲-۳. داوری در نظام ایکسید
۱۳۸	۲-۲-۳. سازش در نظام ایکسید
۱۴۱	۳-۲-۳. صلاحیت ایکسید در رسیدگی به اختلافات تجاری بین‌المللی
۱۴۱	۱-۳-۳. توافق کتبی طرفین جهت ارجاع موضوع به مرکز
۱۴۵	۲-۳-۳. صلاحیت موضوعی
۱۴۵	۳-۳-۳. صلاحیت شخصی
۱۴۷	۴-۳-۳. توسعه دامنه فعالیت ایکسید
۱۴۷	۱-۴-۳-۳. تسهیلات اضافی
۱۴۸	۲-۴-۳-۳. حقیقت‌یابی
۱۵۰	۳-۴-۳-۳. سازش و داوری تحت تسهیلات اضافی
۱۵۱	۴-۲-۳. حل‌وفصل اختلافات ناشی از سرمایه‌گذاری تجاری بین‌المللی ایران ایکسید
۱۵۵	۵-۲-۳. فرآیند حل‌وفصل اختلافات ایکسید در حوزه نفت و گاز

فصل چهارم: بررسی نهادهای حل‌وفصل اختلافات دولتی تجارت بین‌الملل

۱۶۰	۱-۴. بررسی دیوان بین‌المللی دادگستری
۱۶۱	۱-۱-۴. صلاحیت‌های دیوان بین‌المللی دادگستری

مقدمه

در حالی که سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیربنایی و ملی، نیازی می‌رم برای کشورهای در حال توسعه است، دولت‌ها همیشه قادر نیستند سرمایه لازم برای این دسته از پروژه‌ها را تأمین کنند؛ لذا یکی از ایده‌های نو در کشورهای در حال توسعه، انجام پروژه به صورت مشارکتی توسط شرکت‌های پیمانکاری داخلی و خارجی است. معمولاً حضور شریک خارجی در این مشارکت‌ها، موجب جذب سرمایه‌گذاران و تأمین کنندگان مالی پروژه می‌شود. در واقع این روش به بخش خصوصی امکان می‌دهد تا در پروژه‌های زیربنایی و ملی سایر کشورها، مشارکت کند.

در هر کشوری با توجه به محدودیت‌های قانونی، سیاسی و اقتصادی، شیوه خاصی در جلب و جذب سرمایه‌گذاری خارجی انتخاب می‌گردد؛ در این میان، شیوه‌های جلب سرمایه‌گذاری خارجی در بخش انرژی - به ویژه نفت و گاز - در طول سال‌های متمادی، تغییر اساسی یافته است.

سرمایه‌گذاری‌ها و قراردادهای جاری در صنعت نفت و گاز، دارای تنوع خاصی بوده که خود متأثر از میزان خطرپذیری دولت میزبان و شرکت نفتی خارجی و نحوه تقسیم خطرات ناشی از عدم اکتشاف و استخراج و نهایتاً نحوه تسهیم سود و درآمد است.

قراردادهای اولیه در بخش نفت و گاز عمدتاً به صورت اعطای حق امتیاز یا بهره مالکانه بوده است؛ اما بعدها شیوه‌های مختلفی همچون خرید خدمت (باریسک و بدون ریسک)، مشارکت در تولید، مشارکت در سود، مشارکت در سرمایه‌گذاری و بیع متقابل مورد استفاده قرار گرفت.